

Uchwała Nr 212/2013
Zarządu Powiatu w Środzie Śląskiej
z dnia 23 stycznia 2013 roku

w sprawie zatwierdzenia programu działalności domu i rocznego planu pracy Środowiskowego Domu Samopomocy w Środzie Śląskiej z filią w Piersnie

Na podstawie art.4 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zmianami) oraz § 4 ust.2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 roku, Nr 238, poz. 1586)

Zarząd Powiatu w Środzie Śląskiej u c h w a l a, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się programy działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Środzie Śląskiej z filią w Piersnie typu A- dla osób przewlekle psychicznie chorych i typu B dla osób upośledzonych umysłowo oraz roczny plan działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Środzie Śląskiej z filią w Piersnie.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Środowiskowego Domu Samopomocy w Środzie Śląskiej..

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA
Sebastian Bardzy

Kończyszka

Środowiskowy Dom Samopomocy
w Środzie Śląskiej
21-115 w Środzie Śląskiej
ul. Kilińskiego 13, 43-001 Środa Śląska
NIP 9131614065, REGON 921720241

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr 242/2013
Zarządu Powiatu
w Środzie Śląskiej
z dnia 23 stycznia 2013r.

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W ŚRODZIE ŚLĄSKIEJ Z FILIĄ W PIERSNIE

sporządzony na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2009r. Nr 238, poz.1586) oraz ustawy z dnia 12 marca 2004r. pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r., nr 175, poz.1362 ze zm.)

TYP A - dla osób przewlekle psychicznie chorych

**Środa Śląska
Listopad 2012r.**

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Środzie Śl. z filią w Piersnie jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Powiatu Średzkiego.
2. Siedziba Środowiskowego Domu Samopomocy w Środzie Śl. mieści się przy ul. Kilińskiego 28.
3. Filia ŚDS mieści się pod adresem Piersno 7.
4. Środowiskowy Dom Samopomocy w Środzie Śl. oraz Filia w Piersnie jest placówką pobytu dziennego typu A i B;
 - a. Typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych,
 - b. Typ B – dla osób upośledzonych umysłowo,
5. Podstawowym zadaniem Domu jest zapewnienie osobom zaburzonym psychicznie oparcia społecznego pozwalającego im na zaspokojenie ich potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną, rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych.
6. Dom, będąc jednostką wsparcia dziennego ma za zadanie poprawić funkcjonowanie uczestników poprzez indywidualne, grupowe i środowiskowe oddziaływania terapeutyczno - rehabilitacyjne z uwzględnieniem ich indywidualnych możliwości przy jednoczesnym zachowaniu prawa do wolności, godności, suwerenności i samodzielności.
7. Uczestnikami Domu mogą być osoby, które ukończyły 18 rok życia, zamieszkałe na terenie powiatu średzkiego.
8. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy określają;
 - a. statut domu,
 - b. regulamin organizacyjny,
 - c. program działalności domu,
 - d. plany pracy na każdy rok,
9. Liczba miejsc w każdej placówce wynosi 30.
10. Dom działa 5 dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) 8 godzin dziennie. Czynny jest od 7³⁰ do 15³⁰.
11. Zajęcia z uczestnikami domu prowadzone są co najmniej 6 godzin dziennie a pozostały czas przeznacza się na czynności porządkowe, przygotowanie do zajęć.

uzupełnienie prowadzonej dokumentacji, a także na zapewnienie opieki (dla uczestników tego wymagających) w czasie dojścia i powrotu z przystanku autobusowego.

12. Dom nie zapewnia transportu uczestników.

II. ZASADY KIEROWANIA DO ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY

1. Przyjęcie do Środowiskowego Domu Samopomocy Skierowanie do Domu odbywa się na podstawie decyzji administracyjnej, wydanej przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej, działającego z upoważnienia Starosty Średzkiego, na wniosek osoby zainteresowanej lub opiekuna prawnego.
2. Wniosek o skierowanie do domu składa się do ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie do ŚDS.
3. Do wniosku o skierowanie do ŚDS należy dołączyć:
 - zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa, o występujących zaburzeniach psychicznych,
 - zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie,
 - orzeczenie o niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada,
4. Dom zapewnia pomoc zainteresowanym w uzyskaniu dokumentacji niezbędnej do skierowania do placówki.

III. ZASADY ODPLATNOŚCI ZA USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚDS

1. Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w Środowiskowym Domu Samopomocy ustala się w wysokości 5% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie jeżeli:
 - dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza 250% kwoty 542zł.
 - dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 250% kwoty 456zł.
2. Korzystanie z usług domu w formie klubowej jest nieodpłatne i odbywa się za zgodą Kierownika domu.

3. Osoby wnoszące opłaty za pobyt w domu można zwolnić, na ich wniosek częściowo lub całkowicie z tej opłaty w szczególności jeżeli:
- wnoszą opłatę za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia lub innej placówce,
 - występują inne uzasadnione okoliczności, zwłaszcza długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych,
 - małżonkowie, zstępni, wstępni utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia,
 - osoba obowiązana do wnoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko,

IV. KADRA ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY

1. Kadre Środowiskowego Domu Samopomocy stanowią:
 - a. kierownik ŚDS,
 - b. pracownik socjalny,
 - c. terapeuci,
 - d. psycholog,
 - e. instruktorzy terapii zajęciowej,
2. Pracownicy wymienieni w pkt a - e wchodzi w skład zespołu aktywizująco-wspierającego.
3. Posiedzenia zespołu wspierająco-aktywizującego odbywają się stosownie do potrzeb nie rzadziej jednak niż raz na tydzień.
4. Co 6 miesięcy sporządzana jest ocena realizacji indywidualnego dla uczestnika ŚDS / roczna i półroczna/.
5. Obsługa księgowa, kadrowa, prawna, informatyczna i administracyjna realizowana jest na mocy porozumienia z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
6. W Środowiskowym Domu Samopomocy działają pracownicy:
 - a) arteterapii,
 - b) kulinarna,
 - c) społeczna,
 - d) bukieciarstwa,

- e) komputerowa,
- f) gospodarstwa domowego,
- g) ruchowo- usprawniająca,
- h) muzyczna,
- i) stolarska,
- j) krawiecko-hafciarska,
- k) biblioterapii,

V. CELE OGÓLNE ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY

Nadrzędnym celem działalności Domu jest podnoszenie jakości życia i zapewnienie oparcia społecznego osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem. Polega to przede wszystkim na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, by utrzymać uczestników Domu w ich środowisku społecznym i rodzinnym. Dlatego głównym zadaniem jest kształtowanie motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, wyrabianie nawyków celowej aktywności, trening w sposobie życia zbliżonym do zwyczajowych norm.

ŚDS w Środzie Śl. i Piersnie przeznaczony jest dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w zachowaniu swojej integracji społecznej a szczególnie pełnieniu ról społecznych, zwłaszcza wiążących się z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem, ról pełnionych w procesie edukacji, podczas zatrudnienia oraz w trosce o sprawy bytowe.

1. Usługi świadczone w ŚDS obejmują w szczególności:

- a) trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym : trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- b) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury,

- c) trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych,
 - d) poradnictwo psychologiczne,
 - e) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
 - f) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
 - g) niezbędną opiekę,
 - h) terapię ruchową, w tym : zajęcia sportowe, turystykę i rekreację,
 - i) rehabilitację ruchową, w tym zajęcia rehabilitacyjne z zakresu kinezyterapii, zajęcia przy udziale urządzeń i sprzętów rehabilitacyjnych (np. UGUL, rotor, masażery),
 - j) ciepły posiłek w ramach treningu kulinarnego,
 - k) zajęcia i działania z zakresu rehabilitacji zawodowej, przygotowujące do podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy,
2. Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia wyposażenie w niezbędny sprzęt i pomoce oraz materiały do prowadzenia zajęć zgodnie ze standardami. tzn.
- a) usytuowany jest w miejscu w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestników zajęć,
 - b) powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika wynosi nie mniej niż 8 m²,
 - c) pozbawiony jest barier architektonicznych (windy dla osób niepełnosprawnych znajdują się w obu placówkach),
 - d) wyposażony jest w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym (poręczce i uchwyty dla osób niepełnosprawnych),
 - e) pomieszczenia wyposażone są w meble i sprzęty niezbędne do prowadzenia zajęć,
 - f) ŚDS posiada oddzielne pomieszczenia do prowadzenia zajęć wspierająco-aktywizujących, w tym::
 - salę e ogólną umożliwiającą spotkania uczestników zajęć i ich rodzin,
 - oddzielne sale (pracownie) do prowadzenia zajęć wspierająco-aktywizujących, w tym do zajęć: usprawniająco - ruchowych,

komputerowych, arteterapii, krawiecko – hafciarskich, stolarnię. Część zajęć wspierająco – aktywizujących prowadzonych jest w pracowniach o charakterze łączonym (oznacza to, że w części sali wydzielone jest miejsce na prowadzenie zajęć o innym profilu, np. zajęcia bukieciarskie, usprawniająco-ruchowe),

- g) pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego spełniający jednocześnie funkcję pokoju wyciszeń,
- h) wydzielone pomieszczenie kuchenne z niezbędnymi urządzeniami typu: kuchnie elektryczno-gazowe, zmywarka, Kuchenka mikrofalowa oraz sprzęt gospodarstwa domowego pełniące funkcję pracowni kulinarnej,
- i) jadalnię mogącą spełniać funkcję klubu lub sali aktywizacji zajęciowej,
- j) łazienkę wyposażoną w kabinę prysznicową i uchwyty dla osoby niepełnosprawnej,
- k) toalety : osobno dla kobiet i mężczyzn,
- l) toaletę dla personelu,
- m) ŚDS wyposażony jest w sprzęt do treningu samoobsługi i zaradności życiowej, w tym: pralkę automatyczną, żelazko, deskę do prasowania, suszarkę do włosów , sprzęt do zajęć rekreacyjno sportowych i rehabilitacyjnych, sprzęt komputerowy i audio-video, sprzęt muzyczny typu keyboard, oraz sprzęty i materiały niezbędne do rodzaju poszczególnych zajęć wspierająco-aktywizujących,

VI. OGÓLNE ZAŁOŻENIA TERAPII ZAJĘCIOWEJ I AKTYWIZACJI UCZESTNIKÓW

Terapia zajęciowa prowadzona w Środowiskowym Domu Samopomocy – to usprawnianie za pomocą określonych czynności, zajęć i pracy. Terapeuta zajęciowy angażuje uczestnika w czynności zaprojektowane tak, by sprzyjały przywróceniu maksymalnego, możliwego funkcjonowania, pomagały uczestnikom terapii w spełnianiu wymagań stawianych przed nimi przez ich środowisko społeczne i domowe, przyszłą pracę zawodową oraz by mogli brać pełniejszy udział w życiu społecznym.

W toku terapii zajęciowej uczestnicy ŚDS wykonują pożyteczne, zorganizowane czynności mające podtrzymać ich aktywność, odwracać uwagę od niepokojących myśli i

wyobraźni, przywracać utraconą sprawność i przez zlecanie trudniejszych prac przygotować ich do samodzielnego życia.

Terapia zajęciowa – to celowe organizowanie zajęć wytwórczych za pomocą prostych narzędzi i materiałów naturalnych (drewno, skóra, glina, papier) w celu poprawy czynności, zwiększenia zakresu ruchów, siły mięśni osób usprawnianych. Oprócz usprawniania ruchowego wzmacnia psychikę, służy preorientacji zawodowej.

Cele terapii zajęciowej w odniesieniu do poszczególnych osób powinny być zawsze określone indywidualnie. Wszystkie działania terapeuty muszą być dostosowane do sytuacji uczestnika, czyli do jego zmniejszonej wydolności psychicznej, obniżonej sprawności fizycznej, zanizonej motywacji, aktualnego stanu zdrowia i samopoczucia.

Terapia zajęciowa z punktu widzenia potrzeb uczestnika może spełniać następujące zadania:

1. usprawniać fizycznie,
2. usprawniać psychicznie,
3. usprawniać społecznie, w tym dawać wytyczne do wyboru zawodu,

Istotnym elementem terapii zajęciowej jest aktywizacja uczestników.

Aktywizacja - czyli zespół działań mających na celu włączanie osób do udziału w różnych dziedzinach życia jest wyrazem czynnego trybu życia, chęci działania oraz sposobem leczenia wielu chorób i zaburzeń. Problem aktywizacji nabiera szczególnego znaczenia u osób, które z różnych powodów – dysfunkcji fizycznej, umysłowej lub psychicznej – nie są w stanie samodzielnie funkcjonować. Aktywizacja uczestników terapii zajęciowej powinna objąć wszystkie możliwe zakresy – od czynności samoobsługowych i porządkowych w najbliższym otoczeniu, po czynności na rzecz innych osób. W procesie aktywizacji każdy uczestnik terapii zajęciowej jest traktowany indywidualnie i podmiotowo. Z wielu zaoferowanych propozycji sam wybiera formę zajęć, która najbardziej odpowiada jego potrzebom, zainteresowaniom i możliwościom. Brak aktywności, kontaktów, pomocy ze strony innych osób daje poczucie własnej nieprzydatności, prowadzi do poczucia krzywdy, izolacji i osamotnienia. Prowadzone zajęcia aktywizujące w ŚDS mają za zadanie przeciwdziałać takim odczuciom.

VII. FORMY WSPÓŁPRACY PRACOWNIKÓW DOMU W CELU ZAPEWNIENIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ UCZESTNIKÓW ZAJĘĆ

Pracownicy domu współpracują z :

1. rodzinami, opiekunami i innymi osobami bliskimi uczestników w celu zapewnienia właściwej niezbędnej opieki, pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji rodzinnych, życiowych, udzielaniu wsparcia i pomocy,
2. ośrodkami pomocy społecznej oraz powiatowym centrum pomocy rodzinie w celu uzyskania skierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy, uzyskania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, skorzystania z pracy socjalnej, specjalistycznego poradnictwa, pomocy i usług, dostępu do środków Państwowego Funduszu rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej tzn. uzyskania dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego i środków pomocniczych, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, udziału w imprezach integracyjnych, kulturalnych i sportowych,
3. poradniami zdrowia psychicznego, szpitalem psychiatrycznym i innymi zakładami opieki zdrowotnej w celu zapewnienia i dostępu do opieki lekarskiej, korzystania ze specjalistycznych badań, zaopatrzenia ortopedycznego i pomocniczego, korzystania z rehabilitacji itp.
4. powiatowym urzędem pracy w zakresie dostępu do ofert pracy na otwartym i chronionym rynku pracy, odpowiedniego szkolenia i przekwalifikowania, korzystania z poradnictwa zawodowego, korzystania z instrumentów aktywizacji zawodowej, korzystania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej,
5. organizacjami pozarządowymi w zakresie uzyskania skierowania do Warsztatu Terapii Zajęciowej, dostępu do rehabilitacji usprawniającej, udziale w spotkaniach integracyjnych,

6. kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie min. uzyskania wsparcia i pomocy dla osób potrzebujących, integracji ze środowiskiem,
7. placówkami oświatowymi, innymi jednostkami świadczącymi usługi dla osób niepełnosprawnych, w tym : warsztatami terapii zajęciowej, zakładami aktywizacji zawodowej, spółdzielniami socjalnymi, centrami integracji społecznej i klubami integracji społecznej w zakresie podniesienia umiejętności i kwalifikacji osób niepełnosprawnych, pełniejszego udziału tych osób we wszystkich dziedzinach życia i pełnienia ról społecznych, szeroko pojętej integracji społecznej i rehabilitacji zawodowej i społecznej, dostępie do informacji i wiadomości,
8. innymi osobami lub podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej uczestników a tym samym umożliwienie uczestnikom udziału w imprezach kulturalnych, oświatowych, edukacyjnych, sportowych, informacyjnych,
9. placówkami oświatowymi, innymi jednostkami świadczącymi usługi dla osób niepełnosprawnych, w tym : warsztatami terapii zajęciowej, zakładami aktywizacji zawodowej, spółdzielniami socjalnymi, centrami integracji społecznej i klubami integracji społecznej w zakresie podniesienia umiejętności i kwalifikacji osób niepełnosprawnych, pełniejszego udziału tych osób we wszystkich dziedzinach życia i pełnienia ról społecznych, szeroko pojętej integracji społecznej i rehabilitacji zawodowej i społecznej, dostępie do informacji i wiadomości,
10. innymi osobami lub podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej uczestników a tym samym umożliwienie uczestnikom udziału w imprezach kulturalnych, oświatowych, edukacyjnych, sportowych, informacyjnych,

VIII. FORMY I METODY ZAJĘĆ WSPIERAJĄCO – AKTYWIZUJĄCYCH

TYP A (osoby przewlekłe psychicznie chore)

Osoby doświadczające zaburzeń psychicznych potrzebują dostosowanego do stanu zdrowia leczenia, odpowiednich oddziaływań psychoterapeutycznych i rehabilitacyjnych. Szczególne znaczenie w odzyskiwaniu zdrowia psychicznego mają wszelkie oddziaływania, których celem jest ukształtowanie w miejscu zamieszkania chorego zróżnicowanych ośrodków oparcia społecznego. Dzięki nim oraz swoim staraniom człowiek, który doświadczył kryzysu psychicznego potrafi stopniowo powracać do aktywnego życia, może pracować, mieszkać, przyjaźnić się, czyli używając ogólnego sformułowania, uczestniczyć w życiu społecznym ze względnie wysokim poczuciem bezpieczeństwa.

Środowiskowy Dom Samopomocy ma za zadanie pomagać ludziom z zaburzeniami psychicznymi w trudnym przechodzeniu od leczenia szpitalnego do normalnego życia. Osoby z zaburzeniami psychicznymi powinny mieć łatwy dostęp do usług społecznych i pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Oferowanie przez ŚDS wiele różnorodnych form terapii zajęciowej, jest bardzo korzystne, ponieważ każdy uczestnik może wedle swojego uznania wybrać sobie zajęcie, które go interesuje i które będzie chętnie wykonywał.

Podstawowa działalność ukierunkowana jest na zapobieganie izolacji społecznej osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, poprzez stwarzanie warunków sprzyjających integracji wewnętrznej – samym sobą oraz integracji zewnętrznej ze środowiskiem, na pomoc w zakresie edukacji i rozwiązywania problemów dnia codziennego, na udzielanie wsparcia psychicznego, przełamywanie barier we wzajemnych kontaktach osób chorych psychicznie z różnymi osobami, z najbliższymi osobami, osobami z najbliższego otoczenia.

Wszystkie prowadzone zajęcia w ŚDS dostosowane są do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestników.

Terapia zajęciowa prowadzona w ŚDS, to zespół czynności o charakterze interakcyjnym (zespołowym), które mają na celu przywrócenie choremu sprawności psychicznej oraz fizycznej. Terapia zajęciowa w stosunku do osób przejawiających zaburzenia psychiczne usprawnia fizycznie (np. choreoterapia) oraz psychicznie (rozwijanie zdolności

interpersonalnych), ćwiczy koncentrację, podnosi poczucie własnej wartości, aktywizuje do działania, rozwija poczucie odpowiedzialności, jak również skłania chorego do aktywności własnej poprzez rozwijanie m.in. swoich zainteresowań. Trening umiejętności życiowych sprzyja głównie rozwijaniu czynnościami życia codziennego m.in. utrzymywania porządku w swoim najbliższym otoczeniu i zwracania uwagi na własny wygląd jak również na nauce podstawowych czynności społecznych. Środowiskowy Dom Samopomocy oferuje swoim domownikom różne formy terapii zajęciowej tj. muzykoterapię (terapeutyczne oddziaływanie muzyki), choreoterapię (terapia ruchem), biblioterapię (podopieczni słuchają czytanego głośno przez terapeutę opowiadania poruszającego różne wątki z życia człowieka), arteterapię (terapia poprzez sztukę), ergoterapię (leczenie poprzez pracę oraz rekreacyjne spędzanie czasu), terapię poprzez zabawę, oraz silwoterapię (spacery, wycieczki, wyjazdy).

1. Pracownia społeczna.

- Cele:**
- wyrabianie i kształtowanie poczucia własnej wartości,
 - wyrabianie poczucia odpowiedzialności,
 - wzmacnianie wiary we własne możliwości,
 - nauka pracy w grupie,
 - motywacja do pracy indywidualnej,
 - nauka właściwego komunikowania się,
 - kształtowanie poprawnej postawy wobec innych,
 - nauka pożądanых wzorców zachowania,
 - rozwijanie twórczego myślenia,
 - integracja,
 - rozbudzanie zainteresowania kultura własnego kraju i poznawanie innych kultur,
 - poszerzanie wiadomości na temat instytucji, urzędów,
 - poszerzanie wiadomości na temat historii, literatury, geografii, zabytków, obyczajów, tradycji,

Formy i metody pracy; praca indywidualna i grupowa,

- zajęcia aktywizujące i motywujące,
- burza mózgów,
- pogadanka, rozmowa, wykład,
- gry i zabawy logiczne,

- prezentacje w tym multimedialne,

Spodziewane rezultaty ; rozbudzanie zainteresowań, poszerzanie nabytej wiedzy, integracja, umiejętność pracy indywidualnej i grupowej, wzrost poczucia własnej wartości i samooceny, pełniejszy udział w życiu społecznym,

2. Pracownia komputerowa

- Cele** :
- nauka i pogłębianie umiejętności pracy przy komputerze, korzystania z programów multimedialnych,
 - zapoznanie się z obsługą drukarki,
 - nauka i poszerzanie wiedzy dot. korzystania z Internetu,
 - pisanie artykułów do gazetki,
 - prezentacja umiejętności redakcyjnych,

Formy i metody pracy; obsługa sprzętu komputerowego,

- korzystanie z Internetu,
- praca przy pomocy programów Microsoft Word, Excel, Power Point,
- korzystanie z portali społecznościowych (przeglądanie i zakładanie kont),
- tworzenie plików i folderów,
- obsługa aparatu cyfrowego (wykonywanie zdjęć, umieszczanie ich w plikach i folderach,).

Spodziewane rezultaty: uczestnicy będą mogli samodzielnie korzystać z Internetu, programów multimedialnych, poszerzać zdobytą wiedzę, komunikować się ze znajomymi poprzez komunikatory, wykorzystywać nabyte umiejętności do pracy w innych pracowniach i w przyszłej pracy zawodowej.

3. Pracownia biblioterapii.

- Cele** :
- rozwijanie zainteresowania literaturą,
 - poznanie gatunków literackich,
 - rozwijanie twórczego myślenia,
 - rozwijanie zainteresowań teatralnych,
 - nauka deklamacji,
 - utworzenie grupy teatralnej i kabaretowej,
 - redagowanie gazetki ŚDS,

- zainteresowanie aktualnymi wiadomościami z kraju i ze świata,
- pokonywanie własnej nieśmiałości,
- promowanie pozytywnych wzorców,

Formy i metody pracy: - pogadanka,

- dyskusja,
- głośne czytanie,
- ćwiczenia recytatorskie,
- uczenie ról,
- prezentacje,
- drama,
- pantomima,

Spodziewane rezultaty: wykorzystanie wyselekcjonowanych materiałów czytelniczych do rozbudzenia i poszerzenia wiedzy z zakresu literatury, zainteresowanie uczestników teatrem, kabaretem, operą, pokonywanie własnych słabości, niepewności, pomoc w rozwiązywaniu problemów.

4.Pracownia kulinarna.

Cele: pracownia kulinarna przygotowuje domowników do samodzielnego, codziennego funkcjonowania poprzez naukę :

- planowania posiłków,
- dokonywania zakupów,
- estetycznego nakrywania i podawania do stołu,
- obsługi sprzętu i urządzeń AGD,
- obróbki produktów: mycie, krojenie, ucieranie, szatkowanie, miksowanie,
- sporządzania posiłków,
- pieczenia ciast,
- przygotowywania deserów,
- przygotowywania napojów: herbata i kawa, koktajle,
- przygotowywania przetworów z owoców i warzyw,

Formy i metody pracy: praca zespołowa i indywidualna, prezentacje, rozmowy i pogadanki na tematy kulinarne, wyszukiwanie przepisów kuchni polskiej 9 w tym korzystanie z Internetu, czasopism, książek kucharskich), regionalnej, kuchni świata,

Spodziewane rezultaty: praktyczna nauka przygotowywania posiłków, przetworów, zainteresowanie kuchnią innych krajów, rozbudzenie zainteresowań i umiejętności kulinarnych, nauka bezpiecznego posługiwania się nowoczesnym sprzętem gospodarstwa domowego.

5. Pracownia usprawniająco-ruchowa

- Cele:**
- rozwój kondycji fizycznej poprzez ćwiczenia ogólnie usprawniające,
 - poprawa kondycji ruchowej,
 - poprawa sprawności manualnej,
 - zwiększenie ruchomości w stawach kończyn górnych i dolnych,
 - rozwój koordynacji ruchowej
 - poprawa, rozwijanie i podtrzymanie sprawności fizycznej,
 - poprawa kondycji fizycznej,
 - poprawa elastyczności ciała,
 - zwiększenie siły mięśni,
 - hartowanie organizmu,
 - redukcja skutków stresu,
 - nabycie umiejętności wyciszenia i relaksacji,
 - nauka aktywnego spędzania czasu wolnego,
 - zwiększenie poczucia wiary we własne umiejętności i możliwości

- Metody:**
- ćwiczenia na rowerze rehabilitacyjnych,
 - ćwiczenia ogólnie usprawniające przy udziale przyborów i sprzętów typu : materace, skakanki, piłki, drabinki, UGUL, ATLAS, wiosła,
 - ćwiczenia korekcyjne,
 - ćwiczenia usprawniające,
 - spacerujno-kondycyjno-hartujące,
 - zajęcia taneczne,
 - ruch przy muzyce,
 - gry i zabawy na świeżym powietrzu,

Formy i metody pracy: praca zespołowa i indywidualna, prezentacje, rozmowy i pogadanki na tematy kulinarne, wyszukiwanie przepisów kuchni polskiej 9 w tym korzystanie z Internetu, czasopism, książek kucharskich), regionalnej, kuchni świata,

Spodziewane rezultaty: praktyczna nauka przygotowywania posiłków, przetworów, zainteresowanie kuchnią innych krajów, rozbudzenie zainteresowań i umiejętności kulinarnych, nauka bezpiecznego posługiwania się nowoczesnym sprzętem gospodarstwa domowego.

5. Pracownia usprawniająco-ruchowa

- Cele:**
- rozwój kondycji fizycznej poprzez ćwiczenia ogólnie usprawniające,
 - poprawa kondycji ruchowej,
 - poprawa sprawności manualnej,
 - zwiększenie ruchomości w stawach kończyn górnych i dolnych,
 - rozwój koordynacji ruchowej
 - poprawa, rozwijanie i podtrzymanie sprawności fizycznej,
 - poprawa kondycji fizycznej,
 - poprawa elastyczności ciała,
 - zwiększenie siły mięśni,
 - hartowanie organizmu,
 - redukcja skutków stresu,
 - nabycie umiejętności wyciszenia i relaksacji,
 - nauka aktywnego spędzania czasu wolnego,
 - zwiększenie poczucia wiary we własne umiejętności i możliwości

- Metody:**
- ćwiczenia na rowerze rehabilitacyjnych,
 - ćwiczenia ogólnie usprawniające przy udziale przyborów i sprzętów typu : materace, skakanki, piłki, drabinki, UGUL, ATLAS, wiosła,
 - ćwiczenia korekcyjne,
 - ćwiczenia usprawniające,
 - spacerowanie kondycyjno-hartujące,
 - zajęcia taneczne,
 - ruch przy muzyce,
 - gry i zabawy na świeżym powietrzu,

- metoda Pilatesa,
- zajęcia z chustą animacyjną,
- gry i zabawy halowe,
- joga,

Spodziewane rezultaty: usprawnianie i poprawa kondycji fizycznej uczestników i przygotowanie ich do pracy w pozostałych pracowniach, poprawa kondycji i sprawności fizycznej, aktywny wypoczynek, relaksacja, rozwijanie i pobudzanie do aktywnych form spędzania czasu wolnego, pokonywanie własnych słabości i zahamowań, zdrowa rywalizacja sportowa.

6. Pracownia muzyczna.

Cele: - rozwijanie i pobudzanie potencjału twórczego,

- uwrażliwienie na muzykę, poznawanie rodzajów, gatunków i stylów muzycznych,
- kształcenie słuchu,
- zajęcia z rytmiki,
- poznawanie historii muzyki, wykonawców, klasycznych i współczesnych,
- ćwiczenia artykulacji,
- emisja głosu,

Środkiem oddziaływania terapeutycznego w tej pracowni jest muzyka (muzykoterapia), która pobudza wyobraźnię i wpływa korzystnie na kojarzenie. Muzyka ma zdolność wzbudzania emocji, zaspokaja potrzebę ekspresji emocji i zabawy. Pobudza potrzeby estetyczne i poznawcze uczestników. Działa na procesy fizjologiczne- na funkcje wegetatywne i motoryczne. Muzyka w sposób dynamiczny zmienia słuchacza, przekazuje napięcie, pobudza do działania, do skupienia uwagi, skłania do wzruszeń. Zajęcia z muzykoterapii przygotowują i usprawniają osoby niepełnosprawne do samodzielnego wykonywania podstawowych czynności życiowych, przede wszystkim uczą radzenia sobie ze stresem, z monotonią codzienności, osvajają z życiem w środowisku innych ludzi.

Metody ; nauka śpiewu, rytmiki,

- przygotowanie występów,
- nauka gry na instrumentach,

- nauka obsługi sprzętu dvd, CD, MP 3, MP 4, WAV,

Spodziewane rezultaty; uwrażliwienie na muzykę, wyłonienie talentów, pokonywanie własnej nieśmiałości, redukcja stresu i napięcia,

7. Pracownia gospodarstwa domowego.

Cele ; wyrabianie nawyków dbania o czystość i porządek,

- nauka korzystania z nowoczesnego sprzętu typu: pralka automatyczna, zmywarka,
- nauka skutecznych sposobów dbania o czystość ubrań/ pranie, prasowanie, wywabianie plam./ nauka korzystania ze środków czystości dostępnych na rynku,. W pracowni tej uczestnicy realizują również zajęcia z zakresu ogrodnictwa; uczą się sadzić, pielęgnować rośliny i krzewy ogrodowe oraz zajmują się uprawą i pielęgnacją roślin doniczkowych.

Metody; praktyczna nauka czynności domowych , ogrodowych oraz związanych z uprawą roślin doniczkowych, praca indywidualna i zbiorowa, prezentacje, pokazy, dyskusja,

Spodziewane rezultaty: wyrabianie nawyku i jego utrwalanie w zakresie dbałości o czystość domu, otoczenia i własny wygląd. Nauka zakładania ogrodu, pielęgnowania roślin ogrodowych , uprawa i pielęgnacja roślin doniczkowych, tworzenie estetycznego otoczenia.

8. Pracownia bukieciarstwa,

Cele: nauka tworzenia bukietów, kompozycji kwiatowych z różnorodnych materiałów, tworzenie elementów dekoracyjnych i całościowych kompozycji, nauka sprawnego posługiwania się nożyczkami, pędzlem, nauka efektownego doboru materiałów, kolorów, form, rozwijanie twórczego myślenia i wyobraźni, nauka estetycznego wykonania prac, właściwej organizacji pracy, bezpiecznego posługiwania się narzędziami, rozwijanie sprawności manualnej, nauka pozyskiwania i suszenia darów natury (zioł, roślin, owoców, grzybów, traw, kwiatów, szyszek) tworzenia obrazów, form przestrzennych,

Metody: praca indywidualna i grupowa, prezentacje, pokazy, wyklejanie, wydzieranie, zwijanie, malowanie,

Spodziewane rezultaty: własnoręczne tworzenie bukietów, kompozycji, dekoracji. Uczestnicy zajęć uczą się również poczucia estetyki piękna, poprzez wykonywanie różnych prac ćwiczą umiejętności manualne, pobudzają wyobraźnię i twórcze myślenie.

9. Pracownia arteterapii

Cele : doskonalenie uzdolnień, pobudzanie wyobraźni twórczej, usprawnianie zdolności manualnych poszczególnych uczestników, rozbudzanie zainteresowania sztuką.

Pracownia musi zapewniać niezbędny sprzęt, materiały i pomoce konieczne do wykonywania podstawowych prac. W pracowni plastycznej uczestnicy mogą wykonywać następujące prace:

Formy i metody pracy : modelowanie, rysowanie, wycinanie, wydzieranie, wspólne tworzenie obrazów. Pracownia ta jest miejscem, w którym wiele osób wydobydzie swoje ukryte talenty. Arteterapia wykorzystuje techniki malowania na szkłe płaskim i naczyniach farbą witrażową, plakatówką czy farbą do ceramiki, malowanie pastelem suchym lub olejnym, malowane farbami: akwarelowymi, plakatowymi, oraz malowanie prac z papieru (kwiaty, ozdoby, torebki), z masy papierowej (figury, naczynia),

Spodziewane rezultaty: prace te mają na celu naukę samodzielnego wykonywania czynności będących przedmiotem ćwiczeń, jak również stymulowanie, procesów wyobraźni i twórczego działania oraz pobudzenie do spontanicznej twórczości plastycznej poprzez rozładowanie napięcia emocjonalnego. Pracownia ta jest miejscem, w którym wiele osób wydobydzie swoje ukryte talenty.

Zajęcia w warsztacie plastycznym dają uczestnikom możliwość wyrażenia tych przeżyć, które są trudne do przekazania w słowach. Pozwalają na odreagowanie emocji i napięć. Zajęcia takie mogą być powiązane z tematyką całodzienną pracy, z treściami środowiska społeczno-przyrodniczego, lub mieć charakter swobodnej ekspresji, która daje możliwość wyobraźni pozwalając na własną inwencję twórczą. Uczestnicy korzystają wtedy z różnorodnych materiałów, narzędzi i pomocy np.: płótna, papieru, modeliny, bibuły, wykorzystują różnorodne techniki od szkicowania poprzez rysowanie, malowanie, wycinanie,

10. Pracownia krawiecko-hafciarska.

Cele: nauka szydełkowania,

- haftowania,
- szycia,

- reperowania odzieży,
- właściwego doboru materiału, wzoru, kolorów,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Wszelkie robótki są doskonałym ćwiczeniem rąk, rozwijają zdolności manualne uczestników, precyzję ruchów, ćwiczą uwagę oraz orientację w przestrzeni.

Prace praktyczno- techniczne takie jak: szydełkowanie, dzierganie na drutach, które są doskonałym ćwiczeniem rąk, a dodatkowym ich walorem jest końcowy efekt. Odpowiednio dobrana praca wpływa na domownika uspakajająco, mobilizująco.

Formy i metody pracy; wyszukiwanie wzorów i ich dobór,

- prezentacje,
- pokazy,
- dekorowanie,
- praca indywidualna,

Spodziewane efekty : zajęcia te mają na celu rozładowywanie napięcia emocjonalnego odwrócenie uwagi od doznań chorobowych, umożliwiają kształtowanie i rozwój zdolności manualnych w zakresie posługiwania się igłą, nożyczkami. Uczestnicy mogą wykonywać również aplikacje tzn. wzory naszywane na tło, do ozdabiania poduszek, makatek i obrusów. Uczą się jak planować i rozmieścić rysunek na płótnie, dobrać odpowiednie kolory nici i rodzaj ściegu.

11. Pracownia stolarska

Cele : rehabilitacja zawodowa prowadzona w tej pracowni, powinna uczyć głównie prostych czynności związanych z : wykonywaniem prac w drewnie,

- z nabyciem umiejętności samokontroli,
- tempa pracy,
- posługiwaniem się ręcznymi narzędziami,
- posługiwania się elektro-narzędziami do obróbki drewna i materiałów drewnopochodnych,

Zajęcia w tej pracowni mają na celu osiągnięcie przez uczestników maksymalnej samodzielności i zaradności wynikającymi z życia codziennego. Pracownia stolarska ze względu na specyfikę zajęć skupia głównie mężczyzn, którzy pod nadzorem terapeuty uczą się posługiwać urządzeniami do obróbki drewna takimi jak piłki, wiertarka, wyrzynarka, ściski stolarskie itp.

Formy i metody pracy : wycinanie,

- wyżynanie,
- obróbka drewna,
- sklejanie, malowanie,
- zbijanie, szlifowanie,
- czyszczenie papierem ściernym,
- wykonywanie obrazów metodą wypalania lub tworzenia linorytów,
- stosowanie technik z użyciem elektronarzędzi. praca indywidualna, pokaz, prezentacja.

Spodziewane efekty i rezultaty: rozwijanie zdolności manualnych uczestników, nauka obróbki drewna, nauczanie rozplanowania i rysowania ornamentów, rozwijanie zdolności manualnych. Uczestnicy zapoznają się także z podstawowymi czynnościami technologicznymi, uczą się świadomego i planowanego działania oraz pracy z narzędziami służącymi do naprawy uszkodzonego sprzętu. Czynności wykonywane w tej stolarni i nabyte umiejętności mogą z pewnością być przydatne w pracy zawodowej , codziennym życiu np. przy naprawie uszkodzonych przedmiotów w gospodarstwie domowym, drobnych remontach we własnych mieszkaniach, wyrabiany jest również nawyk dot. dobrej organizacji miejsca pracy, zachowania zasad bezpieczeństwa.

W Środowiskowym Domu Samopomocy wszystkie osoby uczestniczące są motywowane do aktywnego udziału w terapii zajęciowej odpowiednio dobranej do wieku, płci, możliwości i chęci domownika. Domownicy nie są zmuszani do żadnej z form terapii, lecz jedynie motywowani. We wszystkich pracach, które wykonują domownicy, uczestniczą również terapeuci. Uczestnik może być biernym obserwatorem lub aktywnym uczestnikiem.

IX. Przyjęte kierunki rozwoju Domu.

Kierunki rozwoju Domu będą dotyczyły :

1. polityki kadrowej tj. podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników, podwyższania kompetencji pracowników merytorycznych, poprzez udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych,
2. inicjowania działań zmierzających do rozszerzenia form zajęć wspierająco – aktywizacyjnych poprzez organizowanie szkoleń, konferencji z udziałem specjalistów z zakresu psychologii, pedagogiki, psychiatrii, pomocy społecznej, itp.,
3. doposażenia pomieszczeń terapeutycznych w niezbędne pomoce dydaktyczne i sprzęty.
4. modernizacji obiektów Domu /kuchnia w ŚDS w Piersnie i aneks kuchenny z salonem w Środzie Śl./,
5. współpracy ze środowiskiem lokalnym i rodzinnym:
 - organizowanie dni otwartych Domu,
 - organizowanie dla rodziców i opiekunów spotkań ze specjalistami,
 - włączanie rodzin i przyjaciół uczestników w organizację wspólnych spotkań,
 - współpraca z PCK, WTZ w Środzie Śl., w zakresie integracji osób niepełnosprawnych,
 - promowanie umiejętności uczestników Domu w środowisku lokalnym oraz ogólnopolskim poprzez organizację wystaw, udział w konkursach itp.
6. udziału uczestników ŚDS w Projekcie współfinansowanym ze środków EFS,
7. współpracy z samorządami terytorialnymi w zakresie utrzymania budynków ŚDS, organizowania dowozu uczestników ŚDS, pozyskania dla nich pomocy i wsparcia,
8. współpracy z lokalnym rynkiem pracodawców w tym zakładów pracy chronionej,

STAROSTA
Sebastian Burczy

Kierownik
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Środzie Śląskiej
Jędrzeja Bodniewicz